

Tudnivalók **a honvéd gépjárművezetők számára**

I. Általában.

1. A gépjárművek közlekedésére vonatkozó országos jogszabályok teljes terjedelmükben érvényesek a honvédségre is.

2. A közlekedési szabályokat csak az esetben nem kell figyelembe venni, ha veszély fenyeget és a biztonság, rejtőzés különleges rendszabályokat követel meg.

3. Az államfő, tűzoltóság, mentők és a rendőrség gépjárműveinek, amelyek többhangú jelzőkürtöt használnak, már közeleltükre szabad útát kell engedni.

4. A közlekedési szabályok szigorú betartásáért a gépkocsivezető felelős.

5. A gépjárművezetői szolgálatban követeljük meg a rendes öltözködést és a katonás magatartást.

6. A motorkerékpár vezetőjétől és kísérőjétől a motorkerékpáron való nem merev, hanem könnyed és amellet katonás ülést követelünk. Felsőtestnek a kormányvillára, vagy a kísérőnek a vezető háttára való előrehajlása, kanyarokban a lábnak a földön való csúsztatása, a vezető hiányos tudását bizonyítja.

7. A gépjármű kezelőszemélyzete (gépjárművezető, segédvezető stb.) és a szállított személyek, egyenes testtartásban és hátukat könnyedén a háttámlának támasztva, üljenek a gépjárműveken.

8. A gépjárművezető mindkét kezével fogja a kormánykereket anélkül, hogy karjait megfeszítené. Tekintete legyen az úttesten, a gyalogjárón és a betorkoló utakon.

9. Mozogni, beszélgetni, dohányozni csak a parancsnok engedélyével szabad.

10. Beszédtilalom alól kivételt képez a közlekedési megfigyeléseknek közlése a gépjármű vezetőjével.

11. A közlekedési jelzések adásáért a gépjármű vezetője, vagy az e szolgálattal megbízott személy felelős. (Gépkocsi-parancsnok.)

12. A gépjármű (motorkerékpár) vezetőjének — míg a gépjárművet vezeti — dohányozni tilos.

13. A gépjárművezetői szolgálatban alkoholos italokat fogyasztani a legszigorúbban tilos.

14. Gépjármű (motorkerékpár) vezetője vezetés közben nem teljesít tiszteletadást.

15. Gyalog menetelő alakulatok mellett, különösen poros, nedves, csúszós úton és rossz időben — ha csak kényszerítő okok a gyorsajtást nem teszik szükségessé —, lassan kell hajtani. Előljárók gépkocsijait, ha azok felismerhetők, oszlopmenetben és gyakorlatokon, csak akkor szabad előzni, ha azt a kapott parancs végrehajtása, vagy a helyzet, pl. sürgős jelentés közvetítése, stb. megköveteli, vagy ha az előljárók arra engedélyt adnak. Kivételt képeznek a közlekedést szabályozó, karszalagjokról felismerhető honvéd személyek, akik korlátlan előzési joggal bírnak.

16. A gépjárműveken egy-egy kötszerládának kell lenni, motorkerékpárvezetők két sebkötöző csomagot vigyenek magukkal.

II. Fontosabb gépjárművezetési szabályok.

1. Elindulás előtt kis fordulatszámra melegítsük be a motort. Csak akkor induljunk, ha a motor egyenletesen működni kezd.

Ne induljunk nagy sebességgel!

2. Ha a tengelykapcsolót nem használjuk, legyen a lábunk a tengelykapcsoló lábemeltyű mellett és ne a lábemeltyűn.

3. Huzamosabb időn át ne játsszunk a gázemeltyűvel.

4. Nem a legnagyobb sebességgel való rohanás, hanem a folyamatos vezetés mellett érünk el jó átlagteljesítményt.

5. Csak annyi gázt adjunk a motornak, amennyi éppen szükséges, ne hajtunk folyamatosan teljes gázzal.

6. A kormánykeréknek ideges, ide-oda való rángatását kerüljük.

7. Mindíg és mindenütt, még nyílt országutakon és az egyirányú utakon (utcákön) is jobbra hajtunk.

8. Kanyar előtt a gázt elvéve, lassítsunk és a kanyarban adjunk ismét gázt. Idejében vegyük el a gázt, hogy ne kelljen közvetlenül a kanyar előtt, vagy a kanyarban erősen fékezni.

9. Nagyon hosszú emelkedőkön alacsony sebességi fokozattal és magas fordulatszámmal haladjunk. Alacsony fordulatszámnál a motort kinozzuk és az erősen felmelegszik.

10. Szabály: Kanyarokat levágni tilos! Jobb- és bal-kanyarban egyaránt mindig az úttest jobboldalán kell maradni.

11. Erős emelkedőkön felfelé akkor váltsuk vissza a sebességet, mikor a gépkocsi még jó lendületben van.

12. Ne versenyezzünk! Előzéssel ne zavarjunk senkit és ne gátoljunk másokat az előzésben.

13. Állandóan előre nézzünk! Ne fékezzünk és ne gyorsítsunk hirtelen, hanem egyenletesen és fokozatosan.

14. A legjobb állapotban levő gumiabroncsok mindig az első kerekeken legyenek.

15. *Szabály:* Elindulás előtt mindig vizsgáljuk meg a fékeket! !

16. Anélkül, hogy meggyőződünk volna, hogy van-e elég üres hely, ne hajtunk hátra. Hátramenetelnél adjunk kürtjelet.

17. Csak akkor adjunk kürtjelet, ha szükséges. Városban röviden, országúton hosszán kürtöljünk. A kürtjelzést idejében kell adni és nem úgy, hogy a járókelők megijedjenek.

18. Nehéz és igen forgalmas helyeken váltsunk vissza, mert ilyen helyeken alacsonyabb sebességi fokozattal gyorsabban haladhátunk át.

19. Homokos és iszapos utakon idejében váltsunk vissza és folyamatosan huzassuk át a gépkocsit, sohasem hagyjuk a kerekeket csúszni.

20. Ha homokos, vagy havas úton elakadtunk, azonnal a saját nyomunkon menjünk vissza. Óvatosan indítani, különben a kerekek megcsúsznak és beássák magukat.

21. Köves útról földutakra való letérésnél legyünk elővigyázatosak. Sohase vágjuk be élesen a kormányt. A puha talaj könnyen elkapja az első kerekeket.

22. Földutakról köves útra lehetőleg mindig hegyes szögben hajtunk fel. Hirtelen fordulat faroláshoz vezet.

23. Tekintetünket sohase vegyük le az útról. A sebességváltókar használatánál, vagy más fogásoknál való letekintés súlyos hiba.

24. Idegen városokban figyeljük a többi gépjárműveket. Ezáltal az ottani — előttünk ismeretlen — helyi szabályokat megismerjük és így nem követhetünk el kihágást.

25. Lejtőn lefelé az alacsonyabb sebességet még a lejtő előtt kapcsoljuk be. Lendületbe jött gépkocsinál visszakapcsolni már nehezen tudunk!

III. A gépjárművezető teendői.

a) *Indulás előtt.*

Meg kell állapítania, hogy van-e elég víz a hűtőben, a megteendő úthoz elég olaj a motorban és elég tüzelőanyag a tartályban. Vizsgálja meg a kerekek felerősítését, előre- és hátramenet mellett a fékek működését, a kormányszerkezetét, időről-időre a kenőanyag állását a sebességváltóházban és a kiegyenlítőműházban. A világitóberendezés helyes működését, a sav-

állást az akkumulátorban. Mindaddig, míg nem ismeri a gépjármű összes kenendő helyeit, a gépjármű kenési táblázata szerint hajtsa végre a kenést. Ne hagyjon ki egy kenőcsavart sem (kardán, tengelykapcsolónyomócsapágy, stb.)! A gumiabroncsok légnyomását meg kell vizsgálni. Járja körül a gépkocsit és tüzetesen nézze meg a felépítményt, a rúgókat, azok felerősítését, a kormány és fékrudazatokat. Tekintse meg a motort, vizsgálja meg és próbálja ki a gáz és gyújtást szabályozó rudazatokat. Minden tapasztalattal rendelkező gépkocsivezető tudja, hogy ily megtekintési és tapintási vizsgálat alkalmával előbukkannak apróbb hibák és ha ezeket azonnal kijavítja, nagyobb üzemképtelenségnek veszi elejét.

Ha a gépjárművet naponta használja, az összes vizsgálatokat nem mindennap, hanem bizonyos egyenlő időközökben kell megejteni.

b) Menet alatt.

1. Ne feledkezzen meg a központi alvázolajozó készülékről. Minden 100 km után menetközben egy erélyes lábnyomással működtesse a központi alvázolajozó készüléket.

2. A műszaki (rövid) pihenő célja a gépjárművek üzemi állapotának megvizsgálása, kisebb üzemzavarok elhárítása és üzemképtelenségek megelőzése.

3. Műszaki pihenő alatt és minden megállásnál vizsgálja meg:

1. a hűtővíz szintjét és a motor kenőolajállását,

2. az összes benzin- és olajcsővezetékeket (nem töröttek-e, nem csöpögnek-e?),

3. a rúgócsapszegeket, anyáscsavarokat, rúgólapokat, kerékc�avarokat, fékeket, stb.,

4. menetközben a gépkocsin észlelt esetleges rendellenességek okát kutassa ki és hárítsa el. Ha kijavítani nem tudja, előljáró parancsnokának jelentse,

5. a gumiabroncsok légnyomását ellenőrizze,

6. a rakományt vizsgálja meg (nem lazult-e meg, nem csúszott-e el, nem folynak-e a hordók, stb.).

4. Nagyobb meneteknél igen ajánlatos és hasznos, ha óránként egyszer megáll és a gépjárművet körüljárja. A hűtősapkát lecsavarja és a vízállást ellenőrzi, a gumiabroncsokat megvizsgálja, nincs-e szög vagy kavics a köpeny futófelületébe nyomódva, nem túlmeleg-e a gumiabroncs stb.? A motorház-tetőt nyissa fel és mindent gyorsan és figyelmesen tekintsen meg. Egy elveszett sasszeg, egy meglazult csavar, vagy idegen

anyag a gumiabroncsban, idejében felfedezve és a fogyatékos-
ságot megszüntetve, nagyobb üzemzavart, esetleg balesetet
hárit el.

5. Nagyon rossz gépkocsivezető az, akinek gépkocsija
nagy zajjal jár és ezt tűri. Minden csörgés, nyikorgás és kop-
gás okát kutassa ki, háritsa el. Minden keletkező üzemzavar
és kár előjele a zaj. A gépjármű motorjának élettartamát
növeli, ha minden egyes zaj okát kikutatja. Tompa kotyogás
zaja a motortömbcsavarok lazulását jelenti. Ha nem húzza meg
kellő időben azokat, akkor a hengerkarimák leszakadhatnak.
Füstölő és hangosan zakatoló motorban kevés az olaj. Porlasz-
tóból hallható zajokból a szelepek helytelen beállítására vagy
a szelepek lógására lehet következtetni. Sziszegő zaj rendsze-
rint a meglazult gyújtógyertyából jön. A dugattyúk csilingelése
a helytelen előgyújtást jelzi, vagy rossz a tüzelőanyag. Zsongó
hangok a golyócsapágyak lazulását jelzik. Ha e hibát gyorsan
el nem háritja, a golyó és a kosarak teljesen szétmorzsolód-
nak. Rozsdás rúgók és kenetlen rúgócsapszegek nyikorognak.
Ha a hátsó tengelyhídból búgó zajt hall, akkor vagy a hajtómű-
kúpkerékek beállítása helytelen, vagy erősen kopottak a kúp-
kerékek, vagy a golyócsapágyak stb. Ha a gépkocsit annyira
elhanyagolja, hogy az egyik zaj a másikat túlharsogja, akkor a
legfontosabb üzemi ellenőrzés — a zajok megfigyelése — már
elesik.

c) *A menet befejeztével.*

1. A motort leállítja, a gyújtást kapcsoló kulcsot kihúzza,
a tüzelőanyag csapot elzárja. Ha lejtőn áll meg, akkor a gép-
járművet legurulás ellen biztosítja. (Alacsony sebességi foko-
zatot kell bekapcsolni, kéziféket behúzni, a kerekek alá éket
vagy követ kell tenni, az elsőkereket a járdaszegély felé kell kor-
mányozni.)

2. Az abroncsokat vizsgálja meg. (Kavicsot, szöget stb.
el kell távolítani.)

3. A menet után a zajok forrásait kutassa ki és az összes
hibákat javítsa ki. A gépkocsit mossa meg. Az előírt karban-
tartást hajtsa végre.

*Szeresd, gondozd és ápolj a rádbízott fegyvereket és anyagokat,
mert ezzel hozzájárulsz a győzelem kivívásához!*